

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Tale til åbent samråd den 6. oktober 2010

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål CU:

”Vil ministeren i forlængelse af de 3 tidligere samråd redegøre for antallet af slagmærker på svin, herunder om sammenhængen mellem antallet af slagmærker og indførelsen af et nyt afregningssystem hos slagterierne, i lyset af den undersøgelse, som ministeren har fået udarbejdet?”

Svar:

- Som jeg tidligere har oplyst har jeg bedt Fødevarestyrelsen om en redegørelse for fejl i afrapporteringen af vold mod svin. Desuden skulle Fødevarestyrelsen udarbejde en kvalitetssikret rapport for hele Fødevarestyrelsens kontrol af dyrevelfærd i 2008 og 2009.
- Udvalget har modtaget de to rapporter sent fredag aften og jeg vil med udgangspunkt i rapporterne besvare spørgsmålet.

Opgørelsen af vold mod svin

- Som det fremgår af Fødevarestyrelsens redegørelse skyldes Fødevarestyrelsens forkerte foreløbige tal for

politianmeldte slagmærker hos svin i 2009 først og fremmest en menneskelig fejl.

- Fejlen bestod i, at der blev optalt antallet af politianmeldelser, hvor vold mod svin indgik. I stedet skulle man have optalt, hvor mange svin, der var blevet slået – altså antal politianmeldte forhold – som også er blevet brugt i de foregående års dyrevelfærdsrapporter.
- Da der ofte indgår flere politianmeldte forhold i en politianmeldelse, blev det foreløbigt oplyste tal betydeligt lavere, end det burde have været.
- Det var således også dette fejlbehæftede tal, som jeg videregav under samrådet den 23. juni i år.
- Hvis Fødevarestyrelsen havde informeret mig korrekt, skulle jeg i samrådet have oplyst, at antallet af politianmeldelser i 2008 var 54 og i 2009 i alt 35 politianmeldelser. Samtidig skulle jeg have oplyst, at antallet af svin udsat for vold var mindst 266 i 2008 og mindst 272 i 2009.
- De validerede tal viser altså en lille stigning i antallet af svin udsat for vold, men et fald i antallet af politianmeldelser.

- De nye tal afviger samtidig fra de tal, som udvalget fik oplyst ved en skrivelse fra den 13. juli i år. Altså endnu en fejl, som redegørelsen har afdækket.

Redegørelsen i øvrigt

- De konkrete fejlbehæftede tal for slagmærker hos svin skyldes altså primært en misforståelse af, hvad begrebet ”politianmeldte forhold” dækker over.
- Redegørelsen har samtidig gennemgået hele Fødevarestyrelsens rapportering af kontroldata på dyrevelfærdsområdet.
- Den peger på, at afrapporteringsfejl skyldes en lang række faktorer, herunder den utidssvarende men også utilstrækkelige IT-understøttelse, uhensigtsmæssige procedurer og betydelige fejlmuligheder i anvendelsen af procedureerne.

Påtale/konsekvenser

- Væsentligt for mig er, at redegørelsen ikke betvivler, at kontrollen med dyrevelfærd foregår på et højt veterinærfagligt niveau.
- Derimod efterlades jeg med indtrykket af, at rapporteringen på området hidtil er blevet udført uden den nødvendige kvalitetssikring af data og uden nødvendig sikring af

administrative procedurer, herunder manglende disciplin i forbindelse med indsendelse af materiale fra det regionale system til Fødevarestyrelsens hovedkontor.

- Rapporten efterlader derfor også indtryk af, at kvalitetssikring af data og administrativ opfølgning ikke har haft den nødvendige ledelemæssige fokus.
- Derfor har dette samlede forløb også givet anledning til, at Fødevareministeriets departementchef har givet de ansvarlige direktionsmedlemmer i Fødevarestyrelsen en skarp mundtlig påtale.

Anbefalinger/opfølgning

- Redegørelsen rummer 25 konkrete anbefalinger, som Fødevarestyrelsen allerede har iværksat eller vil iværksætte inden for kort tid.
- Særligt den digitale understøttelse vurderes at være væsentlig for at sikre et robust og validt system fremover, og det forventes at dette kan være på plads med udgangen af 2011.
- Det er derfor min forventning, at vi har et tidssvarende system, der fungerer, i løbet af 2012.

- Indtil da vil samtlige kontrolresultater blive indkaldt fra fødevareregionerne med henblik på manuel bearbejdelse i Fødevarestyrelsens hovedkontor.
- Indtil IT-systemerne er på plads vil rapporteringen af dyrevelfærdsdata altså ske på baggrund af konkret optælling og bearbejdelse.

Den kvalitetssikrede kontrolrapport

- Kulegravningen af alle Fødevarestyrelsens kontroldata har samtidig dannet grundlag for den nye dyrevelfærdsrapport for 2008 og 2009, som udvalget har fået tilsendt. Den fornyede optælling betyder, at tallene for 2008 på nogle områder afviger fra den oprindelige dyrevelfærdsrapport.
- Samtidig samler den nye dyrevelfærdsrapport kontrollens hovedområder inden for de forskellige dyrearter i temaer. Det giver mulighed for at sammenligne og perspektivere resultaterne på tværs af dyrearter inden for fx opstaldning af dyr, syge dyr, transport af dyr osv.
- Det er mit håb, at vi med den nye rapport har fået et solidt og brugbart grundlag for at drøfte dyrevelfærdskontrollen fremover.

Afregningssystemet

- I forhold til sammenhængen mellem antallet af slagmærker og indførelsen af et nyt afregningssystem hos slagterierne

har redegørelsen fra Fødevarestyrelsen og den nye reviderede velfærdsrapport for 2008 og 2009 ikke haft til hensigt at analysere yderligere på årsagssammenhænge i forhold til politianmeldelser for slagmærker på svin.

- Som jeg fortalte på samrådet den 23. juni i år, har jeg besluttet, at der skal gennemføres en ny, registerbaseret forundersøgelse for at se på risikoen for slagmærker for den enkelte gris. Undersøgelsen gennemføres i 2011.
- Fødevarestyrelsen har således fra januar 2010 ændret registreringen på slagterierne. Før blev slagmærker og bidsår registreret med samme nummerkode af kødkontrollen, men fra januar i år blev koden delt op, så menneske-påførte slag, ikke-menneske-påførte slag og bidsår registreres hver for sig. Det betyder, at man mere præcist kan overvåge udviklingen i antallet af slagmærker påført af mennesker.
- Når disse data for hele 2010 foreligger i løbet af 2011 bliver det muligt at se på risikoen for slagmærker hos den enkelte gris. Der er tale om en registerbaseret forundersøgelse, der skal danne baggrund for vurdering af behovet for at sætte en større undersøgelse i gang.

Afslutning

- Afslutningsvis vil jeg nok engang beklage hele dette forløb.
- Det er helt utilfredsstillende, at man ikke kan stole på det faktuelle grundlag vi bliver præsenteret for, når vi skal træffe politiske beslutninger.
- Nu har vi så fået forklaringerne på de fejlbehæftede tal, som viser sjusket databehandling og uhensigtsmæssige systemer og procedurer, der har givet udslag i manglende sagsopfølgning og sagsstyring.
- Det er et ledelemæssigt ansvar, der nu er blevet påtalt.
- Jeg har i den forbindelse gjort det lysende klart overfor Fødevarestyrelsen, at jeg forventer, at styrelsen nu sætter alle kræfter ind for, at vi fremadrettet kan drøfte dyrevelfærd på et faktisk korrekt grundlag